

Onmiskenbaar Beckett

In About Beckett van Discordia komt Godot zijdelings langs, onder meer door het dragen van twee beige linnen bolhoeden.

Bert Nienhuis

Associatief theater, waarin vijf toneelspelers op zoek gaan naar een voorstelling.

HEIN JANSSEN

Theater

Maatschappij Discordia

In Stadsschouwburg Amsterdam, 19/4

Een klein historisch moment was het wel, afgelopen vrijdag op het grote podium van de Stadsschouwburg Amsterdam. Maatschappij Discordia trad er op en dat is in zijn ruim dertigjarig bestaan nog niet eerder gebeurd. Titel van de voorstelling: About Beckett. Onderwerp: leven en werk van de Ierse (toneel)schrijver Samuel Beckett. Aanleiding: het is 25 jaar geleden dat er een rel ontstond omdat Becketts Wachten op Godot in de Haarlemse Toneelschuur werd opgevoerd door vier vrouwen, wat door de erfgenamen van de schrijver ten strengste werd afgekeurd.

Een en ander werd dit weekend herdacht met een terugblik op die roerige periode en een director's cut waarin regisseurs hun licht op Wachten op Godot lieten schijnen.

In About Beckett van Discordia kwam Godot maar zijdelings langs, onder meer door het dragen van

twee bolhoeden, niet zwart - zoals doorgaans - maar van beige linnen. Een verwijzing misschien naar het interessante interview laatst in het Stadsschouwburg Journaal waarin Discordia-voorman Jan Joris Lamers Beckett ook een vrolijke man noemde en niet alleen maar somber en duister.

Discordia dus op het grote podium, in een nieuwe versie van een vier jaar geleden gemaakte Beckett-collage. In een vertrouwde vormgeving: veel hout, een mooi oud vloerkleed, planken, glaasjes drank na afloop - in dit geval Bushmills, Becketts lievelingswhisky. Op toneel de harde kern van de groep: Jan Joris Lamers, Annet Kouwenhoven, Matthias de Koning, Jorn Heijdenrijk, Miranda Prein.

Zij spelen geen stukjes Beckett, of althans niet eenduidig. En ze vertellen ook niet op een directe manier over 's mans leven en werk. Het is veel eerder associatief theater, waarin vijf toneelspelers op zoek gaan naar een voorstelling. De sfeer is niettemin onmiskenbaar Beckett: wachten, aftasten, bewegen, rondjes draaien, cirkels maken en weer opnieuw beginnen - 'een eindeloze reeks zinloze bewegingen, het hele leven lang'. In de bekende, geraffineerd terloopse Discordia-speelstijl luisteren we naar onaffe zinnestjes, niet gelukke dialogen, naar flarden tekst, woorden die alleen maar dienen om de tijd te doden. Niemand heeft ooit iets te zeggen, 'het leven één grote, uitgestelde val'.

We horen muziek van John Cage uit Jean-Luc Godards film Histoire(s) du Cinéma en Annet Kouwenhoven heeft een monoloog waarin een prachtig gedicht van Stéphane Mallarmé wordt ontleed. Over een zwaan die vastgevroren zit in het ijs, symbool voor een writer's block - wel willen vliegen, maar geketend zijn.

Tijdens About Beckett wordt een fraai spel gespeeld met licht, er is een even wanhopig als hartstochtelijke pas de deux tussen Lamers en Heijdenrijk (oud versus jong, verleden versus toekomst, maar allebei aanwezig in het heden) en op de achterwand lezen we in grote letters: NO THING.

Niets. Donker. Einde.

Nog één zin: 'De eenzaamheid omzetten in alleen zijn, dat is de kunst.'

Credit: De Beckettweek wordt vanavond afgesloten met Krapps laatste band door NTGent. Toneelgroep Oostpool toert door het land met Wachten op Godot. Op het Zeeland Nazomer Festival 2013 (vanaf 27/8) speelt Marlies Heuer Becketts Happy Days.